

Heti gazdasági figyelő (2023. július 10.) - HORVÁTORSZÁG

Makrogazdasági hírek

A tavalyi évhez képest 8000 hektárral nagyobb területen termesztettek búzát és kukoricát Horvátországban

A horvát Állami Statisztikai Hivatal (DZS) becslése szerint az idén Horvátországban 164 ezer hektáron, azaz a tavalyinál 3,8%-kal nagyobb földterületet vetettek be búzával, kukoricát pedig 270 ezer hektáron vetettek el, ami 0,7%-kal több mint 2022-ben. A napraforgóval bevetett földterület nagysága 53 ezer hektár volt, ami 3,9%-os növekedés. Ezzel szemben az olajrepcével bevetett terület kb. 8000 hektárral, azaz 36,4%-kal csökkent a 2022-es évhez képest, csakúgy, mint cukorrépa, amellyel 8000 hektárt, azaz a tavalyinál 11,1%-kal kevesebbet vetettek be. A szójával és burgonyával bevetett területek nagysága nem változott, Horvátországban szóját 91000 hektáron, burgonyát pedig 7000 hektáron termelnek a DZS június 1-ei adatai alapján.

A horvát vállalatok idén rekordértékű osztalékot fizetnek a részvényeseknek

A 2022-ben elért üzleti eredmények alapján kifizetendő osztalékban a nagyvállalatok járnak élen, közülük is főleg a külföldi (társ)tulajdonúak, melyek elsősorban az energetikai, banki és távközlési ágazatban működnek. Így a horvát vállalatok a külföldi részvényesek számára 968 M euró összegű osztalék fognak kifizetni. Ezzel szemben tavaly 445 M euró, míg 2021-ben pedig 351 M euró összegű osztalékot fizettek ki. A legjobb üzleti eredményt a 2019. év hozta rekordértékű 1,03 Mrd eurós osztalékkal. A legnagyobb osztalékot az INA fizet ki részvényesei számára összesen 200 M euró értékben, ennek majdnem fele a magyarországi MOL számlájára, kb. 90 M euró a horvát költségvetésbe, 12 M euró pedig a horvát nyugdíjalapok számlájára kerül átutalásra július közepén. Az olajtársaság tavaly jelentősen alacsonyabb értékű osztalékot, 130 M eurót fizetett részvényeseinek. A külföldi tulajdonban lévő Zágrábi Bank 541 M euró osztalék kifizetését jelentette be idénre, melyből 520 M euró az olasz UniCredit számlájára kerül. A Privredna Banka már kifizette a mintegy 190 M eurónyi osztalékát, mely – kisztrésvényesek hiányában – a szintén olasz Intesa Saopaulo csoportot illeti. A turisztikai-vendéglátóipari szektorban tevékenykedő Adris Csoport 38,5 M euró osztalék kifizetését tervezi, ami mintegy 5 M euróval több, mint tavaly, csakúgy, mint az élelmiszerfeldolgozó Podravka, mely 19 M euróra emelte az osztalék összegét, ami 6,5 M euróval több a tavaly kifizetett összegnél. Ezzel szemben a horvát élelmiszeriparban vezető Atlantic Csoport a tavalyi 1,66 euróról 1 euróra csökkentette a részvényenként kifizetendő osztalék értékét, ami összesen 13,3 M eurót jelent. Ehhez hasonlóan az autókereskedő CIAK a tavaly évi 23 eurócent helyett 15 eurócentet fizet részvényenként, azaz az osztalék teljes összege kb. 3 M euró.

Jelentősen drágultak a horvátországi turisztikai szolgáltatások – júniusi adatok

A nyár eleji előzetes becslések szerint a turisztikai szolgáltatások átlagosan 30%-kal drágultak Horvátországban. A média a kirívóan magas árakat helyezi előtérbe, a turisztikai ágazat képviselői szerint a jelentős áremelkedés mögött a megnövekedett költségek állnak. A szakértők arra figyelmeztetnek, hogy a magas árak már az ideit, de különösen a jövő évi turistaidény eredményeire lehetnének negatív hatással. Az Adóhivatal legfrissebb adatai szerint a vendéglátás ágazata június folyamán 4,7%-kal több számlát állított ki. Ezeknek összértéke 409 M euró, ami a tavalyi év azonos hónapjához viszonyítva 78 M eurós, azaz 23,5%-os növekedést jelent. A szállásadók a tavaly júniusi 271 M eurós bevételhez képest 342 M euró összbevételt értek el, ami 26%-os növekedést jelent, de ugyanakkor a kiállított számlák száma 2,8%-kal kevesebb. A kiskereskedelem forgalma júniusban (az autóértékesítés nélkül) több mint 1,7 Mrd euró volt, ami 157 M euróval, azaz 13%-kal több mint 2022 azonos hónapjában.

A kiskereskedelem bevételének több mint fele, azaz 875 M euró már hagyományosan a szuper- és hipermarketek összbevétele, ami 16%-kal, vagyis 135 M euróval magasabb tavaly júniushoz képest. A legnagyobb bevétel-növekedést az adminisztratív és kiegészítő szolgáltatói tevékenységek (utazási irodák, takarítói szolgáltatások, stb.) ágazata valósította meg. Az ágazat 71,5 M eurós bevétellel, 69%-os növekedésre tett szert 2022 júniusához képest. A horvátországi turizmus összképe a kiadott számlák alapján jó, de nem kiváló, és az árak drasztikus emelkedése miatt jogos a félelem azzal kapcsolatban, hogy a következő turistaidény visszaesést hozhat.

57 új pályázat készül a mezőgazdasági földterületek bérlésére Horvátországban

A Mezőgazdasági Földterületekről szóló törvénymódosítás tervezetének legfőbb feladata, hogy gyors pályázati eljárás útján biztosítsa az állami tulajdonú földterületek hosszú távú, stabil használatát. Eddig Horvátországban 276 helyi önkormányzat kapott állami jóváhagyást a mezőgazdasági földterületek bérlésére vonatkozó pályázat meghirdetésére, összesen 66 ezer hektár területre. A Mezőgazdasági Minisztérium adatai szerint még további 57 új pályázat van előkészítés alatt. Mezőgazdasági Földterületekről szóló törvény kötelezi a Mezőgazdasági Minisztériumot, hogy vegye át a mezőgazdasági földterületek feletti rendelkezést a helyi önkormányzatoktól, amennyiben azok nem írnak ki bérleti pályázatot a jogszabályban előírt határidőn belül.

A Horvát Munkaadók Egyesülete szerint a horvát GDP növekedése 3%-os lesz 2023-ban

A Horvát Munkaadók Egyesülete (HUP) a legújabb becslésében 1%-ról 3%-ra növelte a 2023. évi GDP emelkedését. Ez a becslés meghaladja a kormány 2023. április havi becslését, amely szerint a horvát gazdaság teljesítése idén 2,6%-kal lesz jobb, mint tavaly. A HUP szerint az infláció ideai mértéke 7%-os lesz, a bérek 10,4%-kal fognak növekedni, míg a munkanélküliség mértéke 6,6%-os lesz. A folyó év végéig a lakosság reális bevételei 3-3,5%-kal fognak növekedni, továbbá a foglalkoztatási szint 2,7%-os és a befektetések 7,5%-os növekedése várható. A HUP jelenlegi becslései szerint a 2024. évi GDP 2%-kal lesz magasabb, mint az ideai, az infláció 3,5%-os lesz, a munkanélküliségi szint 6%-ra fog csökkenni, míg a bérek 7,2%-kal lesznek magasabbak, mint 2023-ban. A munkaadók véleménye szerint az államadósság 2023-ban a GDP 63,3%-ára, 2024-ben pedig a 60,3%-ára fog csökkenni, míg a költségvetési hiány idén a GDP 1%-át, jövőre pedig 1,5%-át fogja kitenni. A HUP tartós mintegy 3%-os éves szintű GDP-növekedést megvalósíthatónak tart, ha folytatódik az EU-támogatások lehívásának jelenlegi üteme, csökkennek a gazdaság adó-, illetve nem adó jellegű terhei, egyszerűbbé válnak az adminisztratív eljárások, továbbá megvalósul az igazságszolgáltatási és államigazgatási reform.

Energetikai hírek

Pozitív volt júniusban Horvátország elektromos energia termelésének mérlege

A január-júniusi időszakban a teljes horvátországi villamosenergia-termelés 8.667 GWh volt, amelyből a nem megújuló forrásokból származó termelés 2.438 GWh, azaz 28,1%, a megújuló energiaforrásokból származó termelés pedig 6.229 GWh, azaz 71,9% volt - jelentette be a Megújuló Energia Szövetség rendszeres havi villamosenergia-mérlegelemzésében. A Horvát Villamosművek Elosztórendszer-üzemeltetőjének (HEP ODS) legfrissebb adatai azt mutatják, hogy a telepített napenergia-kapacitás Horvátországban hónapról hónapra növekszik, és június 1-jén elérte a 305,8 MW-ot. A rendelkezésre álló júniusi adatok szerint, a naperőművek az össztermelés 2,2% -át állították elő, míg ez az arány a nemrégiben még 1% alatt volt. A szélerőműparkok júniusban valamivel gyengébb eredményt értek el, és 142 GWh villamos energiát termeltek, ami 10,3% -os részesedést jelent a termelési mixben, szemben a májusban

elért 14% -kal. Így a júniusi fogyasztáshoz képest magasabb termelésnek köszönhetően, Horvátország 28 GWh villamosenergia-exportot valósított meg.

A Horvát Villamosművek nagy veszteségeket szenvedett a gáztöbblet-értékesítés miatt

A lakossági fogyasztók védelmére kialakított horvát hatósági gázármechanizmus súlyos hiányosságait kezelendő, a horvát kormány alapvető módosításokat eszközölt a gázbeszerzés folyamatában. Az új rendszerben a HEP a jövőben már nem lesz köteles felvásárolni az INA által kitermelt horvát gázt, amely miatt az elmúlt hónapokban hatalmas felesleget halmozott fel és nyomott áron kényszerült továbbadni. Emellett, a teljes horvát gázpiacot érintő új rendelkezésként, a kormány minden horvátországi földgázkereskedőnek előírja az értékesített gáz beszerzési árának bejelentését a Szabályozó Hatóságnál (HERA). Indoklása szerint az új adatszolgáltatás alapján a kereskedők kompenzációra lesznek jogosultak akkor, ha a valós beszerzési ár meghaladja a hatósági árat, a kettő közötti különbséget mértékig.¹

Vállalati hírek

305 M euró értékű kötvényeket bocsájtott ki a Zágráb Holding

A Zágrábi Holding 2023. július 6-án beszámolt arról, hogy a befektetők 305 M eurót jegyeztek be a Holding fenntartható üzleti tevékenységéhez kapcsolódó, ötéves futamidejű, 4,94%-os hozamú és 4,9%-os fix kamatozású kötvényeibe. A kötvényekért a befektetők mintegy 480 M eurót ajánlottak fel. Az ajánlatban kis- és minősített befektetők vehettek részt, a jegyzés minimális összege pedig 15.000 euró volt. A kötvénykibocsátásból származó nettó bevételt a július 15-én lejárandó, 305 M euró értékű kötvények visszafizetésére, az esetlegesen fennmaradó összeget pedig - a Zágrábi Holding állítása szerint - a vállalat általános szükségleteinek finanszírozására fordítják. Fenntarthatósági teljesítménycélként a Holding 2027-ig az elkülönítetten gyűjtött települési hulladék arányát 58%-ban határozta meg a 2021-es bázisévhez képest, és 70%-ra növeli a megújuló forrásokból származó villamosenergia arányát a teljes villamosenergia-fogyasztásban a 2028. március 31-ig. A Zágrábi Holding a fenntarthatósági teljesítménycélok teljesítésével kapcsolatos kötelezettségeinek nem teljesítése esetén egyszeri kötbért fizet a kötvénytulajdonosoknak a kibocsátott kötvények teljes névértékének 0,25%-ának megfelelő összegben, a kötvények lejáratakor.

Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Zágráb

¹ , 3111/, 3128/ és 3156/ZGB/2023